

OKNO SZKOŁY

GAZETKA DLA RODZICÓW

Numer 2 czerwiec 2014

Okiem psychologa

„Przyjaciół, to ktoś, kto wie wszystko o Tobie
i wciąż Cię lubi.”

„Kochać, to znaczy pozwolić się zranić”.

Te dwa wyrażenia (może trochę kontrowersyjne) łączy odwołanie się do prawdy, do ujawnienia wiedzy o sobie drugiemu człowiekowi oraz do bezbronności i pewnej zależności. Jeśli ktoś zna nasze słabości i tajemnice, to one stają się już w pewnym sensie także i jego własnością.

Jednak otwartość jest jedyną drogą do satysfakcjonujących, pełnych relacji z innymi. Dziecko tej postawy może się nauczyć i w życie dorosłe powinno wejść z dojrzałą intuicją – na ile otwartości i wobec kogo może sobie pozwolić, ale przedtem – że w ogóle warto zaryzykować ujawnianie siebie. Konieczne do tego jest przeżycie bardzo bezpiecznej, ufnej relacji z dorosłym, z opiekunem, gdzie może samo mówić - bez nadmiaru strachu - prawdę o sobie: pochwalić się dobrą oceną, ale też zwierzyć z przewinienia - samodzielnie przyznać do błędu i zapamiętać reakcję, która zachęci do dalszego mówienia prawdy (pomimo, że to kosztuje wysiłek i ryzyko pokazania się z ciemniejszej strony).

Zofia Bogocz

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 9
im. dr Mikołaja Witczaka
44-330 Jastrzębie- Zdrój
ul. 11-go Listopada 4
tel/fax (32)476-13-89 (32) 475-78-5
www.zssp.jastrzebie.pl
oknoszkoly.zssp@onet.pl

Życzymy

Wszystkim Rodzicom

i ich pociechom

wspaniałego, letniego

wypoczynku.

Pięknych miejsc, dobrej pogody

i niezapomnianych wrażeń !

Do zobaczenia we wrześniu...

Redakcja „ Okna szkoły ”

W numerze :

- 1.Okiem psychologa
- 2.Rola specjalistycznego wsparcia w rozwoju dziecka.
- 3.Działania podejmowane wobec rodzin i dzieci niepełnosprawnych przez OPS
- 4.Informacje pedagoga
- 5.Kulinaria
- 6.Jak pomóc dziecku w rozwijaniu mowy
- 7.Jastrzębski smok podbija Kraków
- 8.BHP. Bezpieczne wakacje

Rola specjalistycznego wsparcia w rozwoju dziecka.

Bezradność, bezsilność, przekonanie, że nic nie można zrobić dla własnego dziecka... – to uczucia które najczęściej towarzyszą rodzicom po usłyszanej informacji, że ich dziecko nie rozwija się prawidłowo. Bardzo duże znaczenie ma kto i w jaki sposób przekaze rodzicom tą informację. Najczęściej ze strony opiekunów pojawia się ogromna chęć pomocy, nadzieja na zmianę zaistniałej sytuacji, lecz nie wiadomo – gdzie tej pomocy należy szukać. Kto pokieruje rozwojem dziecka? Szukanie instytucji, specjalistów, pobyt w klinice, szpitalu i odwiecznie towarzyszące rodzicom pytanie: Co dalej? Co jeszcze mogę zrobić dla własnego dziecka? Gdzie się udać? Kto pomoże? Upływ czasu, bezradność, brak informacji, zbyt skrajnie różne informacje zbierane od specjalistów, informacje wyszukiwane w przeglądarce internetowej nie pomagają a wręcz destabilizują życie całej rodziny. Budzą coraz więcej poważnych wątpliwości... już nic nigdy nie będzie takie jak dawniej...

W takim właśnie momencie - dziecko niepełnosprawne wraz ze swoimi rodzicami powinni znaleźć się jak najszybciej pod opieką specjalistów Zespołu Wczesnego Wspomaganie Rozwoju, a podjęte przez nich oddziaływania powinny rozpocząć się w jak najkrótszym czasie od momentu uzyskania informacji przez rodziców o nieprawidłowościach rozwoju u ich dziecka. Niezależnie od tego, czy dziecko ma kilka tygodni, kilka miesięcy czy kilka lat, to jak najszybsze wsparcie dziecka i jego rodziców jest warunkiem, na najbardziej optymalny rozwój i przynosi największe efekty terapeutyczne. Wczesna interdyscyplinarna diagnoza oraz podjęcie terapii jest niezwykle istotne ze względu na dużą plastyczność centralnego układu nerwowego we wczesnym okresie rozwoju dziecka, a także na racjonalną pomoc całej rodzinie w uporaniu się z problemem zaakceptowania niepełnosprawności własnego dziecka bądź nieprawidłowości w rozwoju.

Rodzina dziecka chorego nie zostaje już sama ze swoimi problemami. Poprzez współdziałanie specjalistów z różnych dziedzin:

specjalistów wczesnego wspomaganie rozwoju, pedagogów specjalnych, logopedów, psychologów, rehabilitantów i innych, powstaje wielospecjalistyczna diagnoza funkcjonalna, jak również pogłębiona diagnoza dziecka – kompleksowa i interdyscyplinarna jego zaburzeń rozwojowych. Włączenie terapii ze względu na rozpoznane nieprawidłowości rozwojowe, opracowanie indywidualnego programu wczesnego wspomaganie rozwoju opartego na mocnych stronach dziecka i jego ograniczeniach, realizacja cyklicznych zajęć specjalistycznych daje szansę na wysoki wskaźnik efektywności oddziaływań terapeutycznych..

*Referat wygłoszony podczas I Regionalnej Konferencji
Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dzieci - dyrektor
Przedszkola przy WSRdD*

Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dzieci

6 maja odbyła się I regionalna konferencja dla rodziców i opiekunów dzieci, nauczycieli szkół i przedszkoli oraz pracowników socjalnych.

W bieżącym numerze zamieszczono wystąpienia dyrektorów Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Przedszkola przy Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym dla Dzieci.

Pozostałe materiały z konferencji ukażą się w numerze wrześniowym „Okna szkoły”

Działania podejmowane wobec rodzin i dzieci niepełnosprawnych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu-Zdroju

W wyniku przeprowadzonej reformy ustrojowej państwa oraz nowelizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizacja znacznej części zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej powierzona została samorządom terytorialnym. Na terenie Miasta Jastrzębie-Zdrój zadania zawierające się w zakresie rehabilitacji społecznej oraz te wynikające z ustawy o pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pracownik socjalny realizując swoje obowiązki służbowe – nie tylko związane z przyznaniem pomocy finansowej ale również z szeroko pojętą pracą socjalną – trafia do rodziny udzielając jej doradztwa. Pracownik socjalny orientuje się w placówkach zapewniających rehabilitację, sprzęt rehabilitacyjny, by w razie konieczności móc udzielić wyczerpujących informacji zainteresowanym osobom. To samo dotyczy również „wachlarza” uprawnień wynikających z tytułu niepełnosprawności, dotyczących różnego rodzaju ulg, zwolnień od opłat, itp.

Bardzo często pracownik socjalny trafiając do rodziny zauważa, że członek rodziny cierpi na schorzenie, które może być podstawą do ustalenia niepełnosprawności przeprowadza z rodziną właściwą rozmowę. Poprzez swoje działania nakierowuje rodzinę na różne czynności, które należy podjąć w celu otrzymania pomocy z różnych źródeł.

Pierwszym krokiem jest ustalenie stopnia niepełnosprawności (wydanie bądź pomoc w wypełnieniu wniosku, wskazanie niezbędnej dokumentacji). Po uzyskaniu orzeczenia Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności odczytuje wskazania i nakierowuje osobę co należy dalej z tym orzeczeniem poczynić: tj. wyrobić legitymację osoby niepełnosprawnej, złożyć wniosek o zasiłek pielęgnacyjny, wyrobić kartę parkingową.

W przypadku osób dorosłych

niepełnosprawnych pracownik socjalny weryfikuje również zasadność przyznania pomocy w formie zasiłku stałego, usług opiekuńczych czy skierowania do domu pomocy społecznej. Ponadto są w stanie pomóc uzyskać niezbędny sprzęt potrzebny do codziennego funkcjonowania np: łóżko czy rower rehabilitacyjny, wózek inwalidzki poprzez skierowanie do wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego lub wskazanie możliwości pozyskania dofinansowania w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Tego rodzaju działania pracownika socjalnego likwidują lub redukują faktyczne sytuacje problemowe, w jakich znalazły się osoby niepełnosprawne a mają znaczący wpływ na codzienne życie.

W ramach realizowanych działań Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi rehabilitację społeczną finansowaną w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Przyznając dofinansowanie kierujemy się zasadami ustalonymi przez Radę Miasta, które jasno określają warunki i kryteria udzielania pomocy. W ramach tej pomocy można ubiegać się o dofinansowanie:

- do turnusów rehabilitacyjnych,
- do likwidacji barier architektonicznych (montowanie podjazdu, dostosowanie łazienki do potrzeb osób niepełnosprawnych),
- do barier technicznych (m. in. zakup i montaż podnośnika, zakup i montaż systemu wideodomofonowego lub domofonowego, zakup krzeseł toaletowych, wózków toaletowo-prysznicowych, wózków i taboretów sedesowych oraz nastawek toaletowych, zakup i montaż uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno – sanitarnych, zakup i montaż krzeselka prysznicowego, podnośnika wannowego lub innego urządzenia ułatwiającego osobie niepełnosprawnej korzystanie z wanny bądź prysznica, przystosowanie wyposażenia kuchni do samodzielnej obsługi przez osobę niepełnosprawną poruszającą się na wózku inwalidzkim),
- do barier w komunikowaniu się (zakup aparatu telefonicznego bezprzewodowego, zakup i montaż faksu, telefaksu, zakup sprzętu

komputerowego i oprzyrządowania komputerowego zakup i instalacja modemu, faxmodemu, itp.)

- do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (m. in. aparaty słuchowe, pieluchomajtki)

- do sportu, kultury, rekreacji osób niepełnosprawnych.

Wysokość pomocy PFRON podlega regularnie zmianom i niestety zwykle nie jesteśmy w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb osób niepełnosprawnych. Co więcej – jak sama nazwa wskazuje – jest to dofinansowanie więc osoby niepełnosprawne są zobowiązane do wniesienia wkładu własnego. W sytuacjach trudnych, gdzie rodzina ma kłopoty z uregulowaniem tej kwoty – na wniosek pracownika socjalnego – występujemy do Fundacji na terenie naszego miasta z prośbą o udzielenie pomocy w uregulowaniu wkładu własnego.

Od 2012r realizujemy również pilotażowy program PFRON pod nazwą „Aktywny Samorząd”, w ramach którego osoby niepełnosprawne mogą zdobyć wykształcenie, nabyć wózek inwalidzki bądź go naprawić, zapewnić opiekę dziecku w przedszkolu, zakupić komputer wraz z oprogramowaniem, przeszkolić się z jego obsługi, protezy kończyn dostosowane do indywidualnych potrzeb, zdobyć prawo jazdy.

Ponadto pracownik socjalny ma wachlarz innych możliwości wspierania rodziny poprzez np. prowadzenie pracy socjalnej. Praca socjalna z osobą niepełnosprawną ma na celu przede wszystkim w miarę możliwości, doprowadzenie do stanu, w którym osoba ta stanie się zdolna do samodzielnej egzystencji. Dotyczy to funkcjonowania w warunkach domowych, społecznych i w dziedzinach składających się na całokształt ludzkiego funkcjonowania. Pracownicy socjalni muszą uznać odczuwaną przez osoby niepełnosprawne stygmy i poczucie marginalizacji społecznej, aby móc przygotować takie osoby na problemy, z którymi spotykają się będą w relacjach społecznych w obrębie własnej rodziny społeczności.

Poza wsparciem materialnym i rzeczowym istotną rolę w pracy socjalnej spełnia wsparcie emocjonalne. To bardzo ważny

rodzaj wsparcia potrzebnego osobie niepełnosprawnej i jej rodzinie. Wynika z silnych przeżyć emocjonalnych, załamania, rozpacz, jakie mogą towarzyszyć utracie sprawności lub urodzeniu niepełnosprawnego dziecka. Osoba niepełnosprawna lub członkowie rodziny przeżywają kryzys psychiczny, nie są w stanie sobie z nimi poradzić i wymagają działania podtrzymującego, obecności innych osób, życzliwego zrozumienia, wysłuchania i pocieszenia. Obawy o przyszłość, które pojawiają się w refleksji i w lękach osób niepełnosprawnych i ich rodzin, wskazują nam na potrzebę silnego wsparcia emocjonalnego.

Ważnym elementem tego wsparcia jest fakt, że w Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzone są 2 grupy wsparcia. Pierwsza z nich skupia członków rodzin osób chorych na schizofrenię. Druga dotyczy osób z zaburzeniami depresyjno – lękowymi. Charakter tych grup pozwala w dużym stopniu wspierać osoby niepełnosprawne z uwagi na fakt, że w jednym miejscu spotykają się osoby, których łączą zbliżone problemy. Dodatkowo w Ośrodku zatrudniony jest psycholog, który udziela pomocy i wsparcia klientom.

Ośrodek Pomocy Społecznej ustawicznie wspiera osoby niepełnosprawne w swoich działaniach. Warto podkreślić, że działania te na przestrzeni lat ewaluowały w kierunku coraz pełniejszego zaspakajania ich potrzeb.

Referat wygłoszony podczas I Regionalnej Konferencji Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dzieci - Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Teresę Jachimowską

Informacje pedagoga

Ogólne warunki uzyskiwania i korzystania z uprawnień przez osoby niepełnosprawne.

1. Posiadanie aktualnego dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność (rodzaje dokumentów)

a) orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

b) orzeczenie Komisji do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia (KIZ) – wydane do 1997 r. (tzw. grupy I, II, III)

c) orzeczenie lekarza orzecznika ZUS

Rodzaje wsparcia, które osoby niepełnosprawne mogą uzyskać ze środków PFRON z samorządu powiatowego (realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie)

1. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.

- 1 Stopień znaczny – kwota dofinansowania 27 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ogłoszona przez Prezesa GUS za poprzedni kwartał. Aktualna wysokość dofinansowania wynosi 602 zł.
- 2 Stopień umiarkowany odpowiednio 25 % wynagrodzenia jak wyżej. Aktualna kwota dofinansowania – 558 zł
- 3 Stopień lekki – kwota dofinansowania 23 % wynagrodzenia jak wyżej. Aktualna kwota dofinansowania – 513 zł
- 4 Dzieci i młodzież ucząca się – tak jak przy stopniu znacznym tj. 602 zł
- 5 Opiekunowie osoby niepełnosprawnej – kwota dofinansowania 18 % wynagrodzenia jak wyżej. Aktualna kwota dofinansowania - 402 zł.

2. Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

Procedury uzyskania dofinansowania.

- zlecenie lekarza specjalisty z zaznaczeniem, że dany rodzaj sprzętu rehabilitacyjnego jest niezbędny w procesie rehabilitacji przy danym rodzaju dysfunkcji osoby niepełnosprawnej,
- a) dostarczenie oferty cenowej sprzętu rehabilitacyjnego
 - b) podpisanie umowy cywilno-prawnej (Starosta – osoba niepełnosprawna lub przedstawiciel ustawowy osoby)
 - c) realizacja umowy przez wnioskodawcę
 - d) kwota dofinansowania środkami PFRON wynosi 60 % wartości sprzętu,
 - e)

3. Dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne.

4. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

5. Uprawnienia telekomunikacyjne. Dotyczą 50% ulgi przy instalacji telefonu i 50% ulgi w miesięcznej opłacie abonamentu. Uprawnienia dotyczą osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją wzroku lub słuchu lub mowy.

6. Usługi pocztowe. Zapewnienie dostępu osobom niepełnosprawnym do świadczeń usług pocztowych o charakterze powszechnym - doręczaniu osobie niepełnosprawnej, na jej żądanie i bez pobierania dodatkowych opłat, przesyłek listowych, listów wartościowych, paczek pocztowych i przekazów pocztowych bezpośrednio pod wskazany przez nadawcę adres, z pominięciem skrzynki do doręczania korespondencji oraz bez konieczności odbierania przesyłek w placówce oddawczej. Powyższe uprawnienia przysługują osobie niepełnosprawnej z uszkodzonym narządem ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego albo z uszkodzonym narządem wzroku zakwalifikowanej do

znacznego stopnia niepełnosprawności.

7. Ulgi komunikacyjne

Do ulg w zakresie przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego uprawnione są osoby:

- posiadające znaczny stopień niepełnosprawności (lub odpowiednik tego stopnia) . Wysokość ulgi w tym przypadku wynosi:

49% w komunikacji zwykłej

37 % pozostała komunikacja w zakresie rozszerzonym np. .autobusy pośpieszne , I miejsca z I klasą itp.

95% opiekunowie osób niepełnosprawnych

Dzieci i młodzież niepełnosprawna oraz ich opiekunowie. (dzieci w wieku 4 – 18 lat)

78% na przejazdy środkami komunikacji PKP i PKS przy przejazdach z miejsca zamieszkania i z powrotem do świadczących usługi lecznicze, rehabilitacyjne ,edukacyjne itp. W tym przypadku wymagane jest posiadanie innego dokumentu potwierdzającego potrzebę korzystania z danego świadczenia np. szkoła – posiadanie legitymacji szkolnej, ośrodek zdrowia – wpis do legitymacji o terminach wizyt itp

37% pozostałe przejazdy środkami komunikacji publicznej w innych celach jak wyżej

8.Abonament za radio i telewizję. Zwolnieni od opłaty abonamentu są osoby niepełnosprawne posiadające znaczny stopień niepełnosprawności wydany przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności lub inne dokumenty potwierdzając równoważną niepełnosprawność.

Inne uprawnienia.

1 Osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami mogą korzystać z ulgowych biletów przy wejściu do muzeów państwowych, kin, kąpielisk, etc.

2 Osoby niepełnosprawne z dysfunkcją wzroku i słuchu są zwolnione z płacenia podatku od posiadania psów.

3 Osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją, ruchu, wzroku mogą korzystać z odliczeń w podatku dochodowym od osób fizycznych.

4 Osoby niepełnosprawne z dysfunkcją ruchu mogą ubiegać się o uzyskanie karty parkingowej. Osoby posiadające kartę parkingową zwolnione są na podstawie przepisów o ruchu drogowym z obowiązku stosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju.

KULINARIA

Zupa śledziowa

- Filety śledziowe matiasy
- jabłka 2 szt .
- cebula 1 szt .
- sok z cytryny
- mleko
- śmietana 18
- sól, pieprz
-

1.Śledzie namoczyć i pozostawić w wodzie na około 3 godziny

2.Cebulę i jabłka pokroić a następnie rozgnieść widelcem lub zmiksować blenderem

3. Śledzie wyjąć z wody optukać pokroić dodać do cebuli i jabłek wlać mleko dodać śmietanę, przyprawy do smaku, wymieszać. Podawać z ziemniakami ugotowanymi w mundurkach

Smacznego :)

Jak pomóc dziecku w rozwijaniu mowy

Co robić, aby rozwijać mowę dziecka?
O jakich zasadach powinni pamiętać Rodzice?

Rola rodziny w kształtowaniu się mowy dziecka jest szczególna i niepowtarzalna. Wypowiadane przez dorosłych słowa i zdania zaspokajają potrzeby dziecka łącząc się z takimi sytuacjami jak karmienie, mycie się, ubieranie, rozbieranie, jedzenie, zabawa, zajęcia domowe. Dla większości dzieci rodzice są tymi, którzy pierwsi do nich mówią, uczą je poznawać świat, komunikować się z otoczeniem. Dla prawidłowego rozwoju mowy ważnym czynnikiem jest klimat emocjonalny w rodzinie.

Dbajcie zatem o mocną więź emocjonalną. Nagradzajcie dziecko za próby mówienia – klaszcząc, chwalcąc nawet za minimalny sukces. Podążajcie za nim, okazujcie mu cierpliwość, zrozumienie i życzliwość. Akceptujcie jego ograniczenia, chwalcie starania. Stwarzajcie sytuacje będące źródłem pozytywnych emocji.

Zanim dziecko zacznie mówić:

- o ile jest to możliwe należy karmić je piersią, a później łyżeczką;
- wcześniej przyuczać do picia z kubeczka;
- jak najwcześniej odstawić smoczek i butelkę;
- nie dopuszczać do ssania kciuka;
- gdy wyrzynają się ząbki, podawać twarde pokarmy do gryzienia i przeżuwania, np. marchewkę, jabłko, skórki z pieczywa;
- utrzymywać drożny nos, uczyć dziecko oddychania przez nos.

Dziecko najpierw słyszy a dopiero później mówi. W związku z tym dobra jakość dostarczanych wzorców językowych odpowiednie zachowania językowe osób znajdujących się w jego otoczeniu są niezbędne.

Poszczególne etapy rozwoju mowy są związane z etapami rozwoju ruchowego. Zachęcajcie więc dziecko do biegania, wspinania się po drabinkach, jazdy na hulajnodze, rowerze, rolkach.

Dziecko najpierw słyszy a dopiero później mówi. W związku z tym dobra jakość dostarczanych wzorców językowych odpowiednie zachowania językowe osób znajdujących się w jego otoczeniu są niezbędne. Poszczególne etapy rozwoju

mowy są związane z etapami rozwoju ruchowego. Zachęcajcie więc dziecko do biegania, wspinania się po drabinkach, jazdy na hulajnodze, rowerze, rolkach.

Szczególnie ważna jest sprawność rąk. Wszelkie zabawy, ćwiczenia usprawniające ręce, np. malowanie, rysowanie, wycinanie, są bardzo pomocne, w terapii logopedycznej. Zwracajcie uwagę na słuch dziecka. By dobrze mówić, trzeba dobrze słyszeć. Jeśli musicie powtarzać polecenia lub prośby wydawane dziecku, sprawdźcie, co z jego słuchem. Dobry odbiór komunikatu, prawidłowe funkcjonowanie słuchu, to połowa sukcesu. Jeśli coś Was niepokoi skontaktujcie się z lekarzem.

Do dziecka mówcie nieco wolniej, eksponując ważne w zdaniu słowa poprzez ich podkreślenie głosem, intonacją, akcentem. Jeśli nawet nie ma ono poważniejszych trudności w rozumieniu mowy, to i tak wolniej odbiera komunikaty słowne. Zdania proste, krótkie są dla niego bardziej zrozumiałe i dostępne jako wzorzec do naśladowania. Do mówienia wykorzystujcie różne sytuacje domowe. Przy ubieraniu dziecka nazywajcie części ciała i rodzaje ubrania, przy jedzeniu wprowadzajcie nazwy pokarmów, a także ich cechy (słodki, kwaśny, gorzki itp.). Komentujcie możliwie często to, co sami robicie i co robi dziecko, np. "teraz mama gotuje zupę". Zwracając się bezpośrednio do dziecka dajcie mu czas na odpowiedź.

Obserwujcie jak dziecko oddycha, czy nosem, czy ustami - podczas snu i milczenia. Jeżeli ma otwarte usta jego żuchwa układa się nienaturalnie i zmienia się ułożenie języka. Daje to w konsekwencji wady zgryzu jak również wady wymowy.

Zwracajcie uwagę na odgłosy codziennego życia, pytajcie: „Co to jest?”. Szukajcie razem źródła dźwięku. W ten sposób kształcicie uwagę słuchową dziecka.

Wzmacniajcie słowa gestem i mimiką, to ułatwia zapamiętywanie. Nie używajcie zmiękczeń, zdrobnień, które zacierają wyrazistość budowy słowa i utrudniają przyswajanie normalnej mowy.

Nie wymagajcie mówienia, czy powtarzania, gdy dziecko nie jest do tego

gotowe. Pamiętajcie, że rozumienie zawsze wyprzedza umiejętność mówienia.

W początkowym okresie naśladowacie wszelkie wokalizacje dziecka. Wprowadzajcie wyrazy dźwiękonaśladowcze. Zachęcajcie dziecko do naśladowania odgłosów otoczenia, sami dając przykład, ale uważnie przysłuchując się efektom uzyskanym przez dziecko. Starajcie się łączyć wydawanie różnych dźwięków i naśladowanie odgłosów z ruchami rąk i całego ciała.

Organizujcie wspólne "zabawy buzią": dmuchanie baniek mydlanych, nadmuchiwanie gumowych zabawek, gwizdanie, nadymanie policzków, parskanie czy syczenie.

Wprowadzajcie proste ćwiczenia - gimnastyki buzi i języka w formie zabawy np: oblizywanie się jak kotek po wypiciu mleka, koniki, sięganie językiem do nosa, do brody, do prawego ucha, do lewego ucha, liczeni ząbków językiem, parskanie, cmokanie itd.

Łączcie nazywanie z konkretnym obiektem, a więc z obrazkami czy widzianym przez dziecko przedmiotem, osobą, zjawiskiem. Posługujcie się książkami i ilustracjami o wyrazistym rysunku lub komentujcie aktualne wydarzenia z najbliższego otoczenia w czasie ich trwania. Często powtarzajcie te same informacje. Zachęcajcie do utrzymywania kontaktu wzrokowego.

Gdy dziecko mówi po swojemu, powtarzajcie po nim tę samą treść w poprawnej gramatycznie formie.

Uczcie wierszyków i rymowanek. Wprowadzajcie zabawy paluszkowe np. idzie rak nieborak, sroczka kaszkę warzyła itp. Rytm i koordynacja mają ogromne znaczenie dla rozwoju, płynnej zrozumiałej mowy.

Nigdy nie krytykujcie mowy dziecka w jego obecności ani w obecności innych dzieci, znajomych czy rodziny. Unikajcie nieustannego poprawiania jego wymowy. Dziecko ciągle upominane wycofuje się z kontaktów słownych. Nie pozwólcie by czuło się gorsze od rówieśników. Nie porównujcie, nie wypominajcie, że oni potrafią, a ono nie.

Śpiewajcie dziecku i razem z dzieckiem. Słuchajcie płyt i kaset z muzyką dziecięcą i śpiewajcie razem.

Nazywajcie kolory – „żółty jak słońce”, wymyślajcie proste zagadki: „ma cztery łapy i szczeka”...

Ograniczcie oglądanie telewizji. Przekaz telewizyjny jest mało zrozumiały dla dziecka. Bądźcie zawsze zorientowani, co dziecko ogląda.

Do zabaw językowych wybierajcie odpowiedni moment, dziecko nie może być zmęczone, rozdrażnione czy głodne. Do zabawy z dzieckiem zachęcajcie także starsze rodzeństwo, babcię, dziadka.

Sama znajomość języka nie wystarczy do skutecznej komunikacji. Dziecko musi mieć okazję i chcieć przekazywać innym swoje potrzeby, wrażenia, uczucia. Musi mieć więc motywację do nawiązywania kontaktu z innymi.

Stosujcie różne zachęty komunikacyjne motywujące dziecko do mówienia, np.: kilka razy pobawcie się z dzieckiem, a następnie przerwijcie zabawę i poczekajcie aż dziecko ją wznowi; twórzcie przeszkody uniemożliwiające korzystanie z ulubionych przedmiotów lub wykonywanie ulubionych czynności, np. używajcie pojemników, których dziecko nie jest w stanie samodzielnie otworzyć lub zabawek z mechanizmem, którego dziecko nie jest w stanie samodzielnie obsługiwać, „zapomnijcie” o położeniu łyżki w czasie jedzenia, dajcie różne możliwości do wyboru za każdym razem, gdy jest to możliwe.

W razie pojawienia się symptomów opóźnienia rozwoju mowy lub jakichkolwiek wątpliwości skorzystajcie z pomocy lekarzy specjalistów, psychologa, logopedy. Czas rozpoczęcia leczenia lub systematycznej terapii jest bardzo istotny dla ich skuteczności.

Alfreda Wicher

Jastrzębski smok podbija Kraków!

Wielka Parada Smoków to impreza plenerowa, organizowana przez Teatr Groteska z Krakowa, gromadząca każdorazowo kilkadziesiąt tysięcy widzów. Jest to przedsięwzięcie, które w sposób aktywny angażuje kilka tysięcy dzieci z Małopolski i ma międzynarodowy wydźwięk – skala organizacyjna i medialna tego przedsięwzięcia sprawia, że jest znane i rozpoznawalne daleko poza granicami regionu oraz kraju. W związku z 200. rocznicą urodzin Henryka Oskara Kolberga tegoroczna Parada, odbywająca się pod hasłem Wielki Kolbergowski Złot Smoków, miała przybliżyć najmłodszym uczestnikom elementy kultury i tradycji ludowej oraz zachęcić ich do poszukiwań etnograficznych inspiracji.

Jastrzębie – Zdrój, a praktycznie Śląsk reprezentował, wykonany przez Zespół Szkół Nr 9 im. dr M. Witczaka, smok Carbon, nawiązujący do górniczej tradycji regionu. Kroczący w barwnym korowodzie ponad 50 gigantycznych i kolorowych smoków Carbon przeszedł ulicami Starego Miasta, gdzie został poddany ocenie jury i jako jedyny spoza małopolski zdobył III nagrodę w kategorii szkół. Carbonowi towarzyszyli uczniowie i nauczyciele ubrani w tradycyjne śląskie stroje. Carbona można odwiedzić w podwawelskiej restauracji „Pod Smoczą Jamą.”

Smok Carbon dotarł na Paradę Smoków dzięki Jastrzębskim Zakładom Wodociągów i Kanalizacji S.A oraz panu Waldemarowi Mazur.

Bezpieczne wakacje

Wakacje to czas odpoczynku, zabawy, zawierania nowych znajomości, wyjazdów na kolonie, obozy. Nie zapominajmy jednak o różnych zagrożeniach czyhających w różnych miejscach i sytuacjach. Pamiętajmy aby wyjaśnić dziecku wszystkie zasady, których przestrzeganie zapewni mu bezpieczeństwo.

Przede wszystkim zawsze interesuj się czym zajmuje się twoje dziecko, gdzie jest i czy to co robi jest bezpieczne.

Bezpieczeństwo nad wodą

- pływaj tylko w miejscach strzeżonych
 - nie skacz do wody w miejscach nieznanach
 - nie wchodź do wody rozgrzany
- Bezpieczeństwo na słońcu:**
- noś nakrycie głowy i okulary słoneczne
 - zachowaj umiar w przebywaniu na słońcu
 - opalając się stosuj kremy z filtrami, dzięki temu unikniesz poparzenia

Bezpieczeństwo podczas zabaw, jazdy na rowerze:

- zawsze zakładaj kask
- używaj tylko sprawnego roweru
- przestrzegaj przepisów ruchu drogowego

Numery telefonów, które Twoje dziecko powinno mieć wpisane w telefonie:

- **999** - pogotowie ratunkowe
- **998** – straż pożarna
- **997** – Policja
- **601 100 100** – WOPR
(odpoczywający nad wodą)
- **601 100 300** - GOPR
(odpoczywający w górach)

Życzę rodzicom, dzieciom udanych, radosnych, a przede wszystkim **BEZPIECZNYCH** wakacji !

Służba BHP Andrzej Komorowski

